

ВИЗНАЧЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ УДАРНОХВИЛЬОВОЇ ТЕРАПІЇ ПРИ ЛІКУВАННЯ ПІДОШОВНОГО ФАСЦІЇТУ ПОРІВНЯНО З ІНШИМИ МЕТОДАМИ КОНСЕРВАТИВНОГО ЛІКУВАННЯ (ОГЛЯД ЛІТЕРАТУРИ)

Овчинніков О.М.

ДУ «Інститут патології хребта та суглобів ім. проф. М. І. Ситенка НАМН України», м. Харків, Україна

Вступ. Підшовний фасціт є однією з найчастіших причин, яка викликає біль в стопі. Одними з найчастіших методів лікування плантарного фасціїту є – розвантаження стопи, лікувальна гімнастика, застосування нестероїдних протизапальних препаратів та локальні ін'єкції з глюкокортикоїдами. За останні роки до цих методів додався метод Ударнохвильової терапії. Метод ударнохвильової терапії заснований на впливі звукової хвилі, яка характеризується короткою тривалістю, високою амплітудою тиску і відносно низькою складовою хвилі напруги. Механізм дії методу ЕУВТ на тканини людини ще до кінця не з'ясований, хоча, згідно з літературними даними, існує багато досліджень щодо впливу ЕУВТ на тканини людини і тварин.

Мета. Оцінити ефективність ударнохвильової терапії при лікуванні плантарного фасціїту порівняно з іншими консервативними методами лікування.

Матеріал та методи. Відібрано статті з електронних баз даних PubMed/Medline. Пошук літератури було здійснено за допомогою пошукових запитів із зазначенням досліджуваного методу та ПФ, а саме: «ESWT (екстракорпоральна ударно-хвильова терапія) та plantar fasciitis». Загалом знайдено 473 наукові статті. Враховуючи велику кількість статей і бажання представити актуальні дані, запит було обмежено останніми 10 роками (з 2014 по 2023) і було відібрано 415 статей. З результатів пошуку виключено джерела, присвячені захворюванням інших локалізацій, іншим методам консервативного та хірургічного лікування ПФ, а також роботи, присвячені вивченню змін за допомогою МРТ (магнітно-резонансної томографії) та ультразвукового дослідження. В результаті відбору залишилося 72 статті, з яких вилучено статті, присвячені виключно методу ударнохвильової терапії - без порівняння з іншими консервативними методами лікування плантарного фасціїту. Загалом відібрано 29 статей, які були проаналізовані.

Результати. За результатами проведеного огляду літератури було визначено методи консервативного лікування плантарного фасциїту, які порівнювали з ударнохвильовою терапією, а саме: інвазивні процедури – ін'єкції ботулотоксину типу А, ін'єкції глюкокортикоїдів, ін'єкції аутокрові, плазма збагачена тромбоцитами та неінвазивні методи – прийом нестероїдних протизапальних препаратів, ультразвукова терапія, лазеротерапія, кінезіотейпування, спеціальне взуття, ортопедичні устілки, лікувальна гімнастика, голко-рефлексотерапія. У більшості досліджень дані щодо ефективності процедури ударнохвильової терапії були подібні до порівнюваних методів консервативного лікування плантарного фасциїту. Більш ефективною процедура ударнохвильової терапії була визнана у 8 дослідженнях. У порівнянні з одним із найбільш поширених методів лікування плантарного фасциїту – ін'єкцій глюкокортикоїдами, процедура ударнохвильової терапії визнана кращою за даними 5 дослідженнях (було використано 1 процедуру ESWT) [16, 18,19], в 1 дослідженні методи були приблизно на однаковому рівні ефективності, та в 1 дослідженні метод ін'єкцій глюкокортикоїдів було визначено кращим. У чотирьох дослідженнях ефект лікування ESWT був нижчим, ніж інші методи лікування.

Висновки. Проведений аналіз літературних даних показав, що на теперішній час в арсеналі лікарів є багато методів консервативного лікування плантарного фасциїту. Одним з найефективніших, неінвазивних та безпечних методів лікування плантарного фасциїту є метод ударнохвильової терапії, який продовжує використовуватися протягом багатьох років. За літературними даними процедура ЕУВТ не поступалася іншим методам консервативного лікування плантарного фасциїту або була ефективнішою. На відміну від ін'єкцій та інших інвазивних процедур (глюкокортикоїди, пролотерапія, плазмотерапія тощо), процедура є неінвазивною, тому залишається ефективною альтернативою лікування плантарного фасциїту у пацієнтів з протипоказаннями до інвазивних методів (алергія тощо) . Методи консервативного лікування плантарного фасциїту продовжують розширюватися, а одним з основних, найпоширеніших і найефективніших є метод ударнохвильової терапії.

✉ Овчинніков О.М.
mydisser83@gmail.com